

Bijlage: Vertrouwelijke kamerbrief dd. 5 februari, betreffende "Vertrouwelijk informeren over erfgoed"

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

19532758

Datum

Betreft Vertrouwelijk informeren over erfgoed

In mijn Kamerbrief van 10 april 2019 presenteerde ik u mijn aanpak voor de omgang met objecten uit de Rijkscollectie met een koloniaal verleden.¹ In het AO Erfgoed en Monumenten van 5 juni 2019 heb ik uw Kamer toegezegd bij ontwikkelingen met betrekking tot de teruggave van een object met een koloniale context uit de Rijkscollectie geen onomkeerbare stappen te nemen, alvorens de Kamer daarover te informeren.² In lijn met deze toezegging, wil ik u informeren over ontwikkelingen rond een kris uit Indonesië in de Rijkscollectie, beheerd door het Nationaal Museum van Wereldculturen (NMvW). Aanleiding hiervoor is de afronding van het herkomstonderzoek naar deze kris door het museum en contacten hierover met de Indonesische autoriteiten.

De Kris

Het NMvW heeft bij herkomstonderzoek naar de eigen collectie de kris van de Indonesische Prins Diponegoro, die hij in 1830 afstond aan de Nederlandse koloniale autoriteiten, gelokaliseerd in de Rijkscollectie. Deze kris was tot op heden onvindbaar. Door uitgebreid archiefonderzoek heeft het museum kunnen vaststellen dat een kris uit de collectie met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de kris van Prins Diponegoro is. Het onderzoek is geverifieerd door een externe expert.

Bilaterale afspraken met Indonesië over terugkeer cultuurgooederen

Uit contacten met de Indonesische autoriteiten is gebleken hoe groot de historische en symbolische waarde van dit object voor Indonesië is. Prins Diponegoro, die het verzet tegen Nederland aanvoerde tijdens de Java Oorlog, is nog altijd een nationale held in Indonesië. Het belang van het object blijkt ook uit de *Joint Recommendations* uit 1975 van een comité van Indonesische en Nederlandse experts, welke in 1976 door de Ministerraad zijn bekrachtigd.³ Daarmee is afgesproken objecten die direct verbonden zijn met personen van grote historische of culturele betekenis in Indonesië over te brengen naar Indonesië. Prins Diponegoro wordt in deze afspraken bij naam genoemd. Als gevolg daarvan zijn in 1977 verschillende objecten van Prins Diponegoro overgebracht naar Indonesië. De kris, die nu voorligt, was toen echter onvindbaar. Gezien deze afspraken beschouw ik de afhandeling van deze casus

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, Kamerstuk 32 820, nr. 282

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, Kamerstuk 32 820, nr. 300

³ Notulen van de Ministerraad van 20 augustus 1976 zijn openbaar beschikbaar in het Nationaal Archief, Inventaris van de archieven van de Raad van Ministers [Ministerraad], 1823-1993.

als bijzonder en gescheiden van de beleidsvorming rond de omgang met koloniale collecties en de commissie Nationaal kader koloniale collecties onder de Raad voor Cultuur. Ik heb de commissie in vertrouwen over deze kwestie geïnformeerd.

Vervolg proces

De Nederlandse en Indonesische autoriteiten zijn in gesprek met elkaar over de terugkeer van het object naar Indonesië op een gepast moment. De Indonesische autoriteiten overwegen daarnaast of zij een Indonesische expert willen sturen om het onderzoek van het museum eveneens te verifiëren. Nadat de Indonesische autoriteiten hierover een besluit hebben genomen en een eventuele toetsing heeft plaatsgevonden, zal ik een besluit nemen over de teruggave van de kris in kwestie.

Vertrouwelijkheid casus

Zorgvuldige afhandeling van deze casus is zeer belangrijk. Nederland heeft met de Indonesische autoriteiten afgesproken geen ruchtbaarheid te geven aan deze casus voordat er afspraken zijn gemaakt over de terugkeer van de kris en een gepast moment is gevonden voor deze terugkeer. Omdat ik ook grote waarde hecht aan het tijdig informeren van en nakomen van afspraken met uw Kamer heb ik besloten uw Kamer op dit moment vertrouwelijk te informeren. Ik zal in het kader van transparantie uw Kamer wederom en in het openbaar informeren, nadat ik afspraken heb gemaakt met Indonesië over de terugkeer van de kris.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven